

EL "QUINTO CENTENARIO"

La història oficial ens presenta el 12 d'octubre com la data del descobriment d'Amèrica. Per la qual cosa Espanya celebra una sèrie d'actes, la culminació dels quals, serà la "*Exposición Universal de Sevilla*", la Expo-92. Hi ha qui tem, amb raó, que tots aquests actes són una vitrina en la que estaran solament les èlites dels països protagonistes, sense més relevància per la població. I és que els pobles en els quals, en teoria, va dirigida la celebració segueixen sense conèixer i no sembla que vagi a canviar molt aquesta situació. Els responsables espanyols afirmen que existeixen propostes, plans i projectes per la cooperació en el futur per si aquesta és portada a terme com fins el moment en Guinea Equatorial, antiga província espanyola, més valdria abstenir-se ja que són prou els problemes que cada país té. De moment, abans d'entrar de ple amb l'efemèrides seria bo reflexionar sobre la història i el present.

Crida l'atenció, en primer lloc, el títol que s'ha donat a tal esdeveniment: "*Quinto Centenario del Descubrimiento*". I un es pregunta, amb certa ingenuïtat, què és el que s'ha descobert. Descobrir vol dir trobar quelcom que no existia o que era ignorat i, si no es demostra el contrari, ni Colón creà Amèrica (ni tant sols era conscient de que hagués arribat a un nou continent) ni les poblacions ameríndies s'ignoraven per si mateixes. Pot ésser que el que es volia dir es que Colón descobrí Amèrica per els europeus, la qual cosa és comença malament, doncs és a partir d'un criteri eurocentriste. Hi ha qui afirma que el que es celebra és una trobada entre dos cultures, i això és

molt suposar en vigor de les conseqüències. Una trobada serveix per l'intercanvi i si exceptuem les patates, el cacao i poca cosa més, les cultures americanes apenes poderen aportar res que no fos la seva força de treball. Els indis foren perseguits i esclavitzats i quan no aniquilats. Es un fet cert que el genocidi que es produí per part dels ocupants. Anglesos, francesos, espanyols, portuguesos i norteamericans deixaren poca opció als indis, i salv honroses excepcions, poc es preocuparen d'aquests. Aquells que no foren aniquilats, foren reduïts, juntament amb homes i dones de raça negra portant-los al continent des de les costes africanes, amb la condició de bracers. Es cert que Amèrica va entrar en la civilització mundial i que va rebre la cultura occidental però el seu preu pagat, extermini o esclavització, fou molt alt. Una pel·lícula que fou de gran èxit, "*La Misión*", reflexa un cas concret de la colonització.

Però si ja és dolent ignorar el passat, pitjor és no contemplar el present. Els pobles d'Amèrica llatina viuen una situació difícil, en molts casos desesperada. Els indis

que encara mantenen les seves cultures es troben marginats i perseguits. A Bolívia no troben més horitzont que treballar en les mines en pèssimes condicions. La llengua guaraní és despreciada en el Paraguai. Els pagesos indis a Guatemala eren assassinats fins fa pocs anys i encara avui en la seva integritat no està assegurada. Però no són els únics en patir la repressió. La tortura és pràctica habitual. A Chile es cremen vius a dos fotògrafs i el president de la "*Comisión para los Derechos Humanos*" de El Salvador és acibillat a trets igual que, fa poc més d'un lustre, el Bisbe Oscar Romero. I si la situació política no és bona, tampoc ho és l'economia. El deute extern i la inflació asfixia l'economia del que es tradueix en misèria. Al mateix temps, milions d'hispanos passen penúria als Estats Units país on treballa a canvi de sous paupèrrims. Tot això no es reflexa en els actes del "*Quinto Centenario*", tant sols de passada. Es parla de "*Hispanidad*" d'abstraccions però no de realitats concretes. La cooperació requereix crear condicions per a que aquests països puguin acabar amb la supeditació que els impideix sortir endavant. L'Estat Espanyol posseïx recursos limitats i pateix una crisi econòmica profunda, però a pesar d'això pot aportar una planificació que ajudi aquests països a controlar els seus recursos. L'objectiu no és la Expo '92, sino una comunitat de països llatinoamericans lliures i sense pobresa i els països ibèrics tenen quelcom que aportar perquè, no hi ha que oblidar-ho, si bé la península està a Europa, els seus ciutadans tenen llaços familiars i afectius en aquest continent.

J.A. Herrero

PEIXOS COMI

Anselm Clavé, 47

Tel. 842 08 52

Espronceda, 67 bajos

Tel. 842 08 43

LA ROCA DEL VALLES